

SVATEBNÍ KOŠILE

1. Jak znáte text Erbenových *Svatebních košil* (první otisk 1843)? Přiřaďte k následujícím otázkám správné odpovědi.

1. Kam odešel dívčin milý ve *Svatebních košilích*?
a) do války, b) do zahraničí, c) do služby do jiného města
2. Kolikrát milý dívce po cestě něco vyhodil?
a) jednou, b) dvakrát, c) třikrát
3. Který z následujících předmětů si s sebou dívka nevezla na cestu?
a) střevíce, b) košile, c) knihy
4. Jak se dívka dostala přes hřbitovní zeď?
a) přeskočila s milým, b) přeletěla ji, c) nedostala se přes ni, před hřbitovem utekla

2. Srovnajte následující popis pokušení v baladě o dívce a obživlém mrtvém u K. J. Erbena, německého básníka Gottfrieda Augusta Bürgera a polského romantika Adama Mickiewicze. Čím se situace dívek a jejich jednání odlišuje?

Karel Jaromír Erben

Svatební košile

„Maria, panno přemocná!
ach budiž ty mi pomocna:
vrať mi milého z ciziny,
květ blaha mého jediný;
milého z ciziny mi vrať –
aneb život můj náhle zkrat:
u něho život jarý květ –
bez něho však mě mrzí svět.
Maria, matko milosti!
buď pomocnicí v žalosti!

Gottfried August Bürger

Lenora

I běží matka k děvčeti:
„Kéž pánbůh smiluje se!
Mé milé dítě, co je ti?“
A od země ji vznese.
„Co pryč je, matko, to je tam!
Pryč se světa, jeť lest a klam!
Bůh nezná smilování,
ach, auve mého lkání!“
(přeložil Josef Jungmann)

Adam Mickiewicz

Útěk

Přišla kmotra: „Neměj strachu,
vyžeň kněze, nevěř tlachu.
Bůh a víra, klam a snové,
kmotra útěchy má nové.
Kmotra stará – moudrost velká,
má proročí květ a zelka,
ty máš milencovy dary,
přišla jsem na mocné čáry.“
(přeložil Bedřich Peška)

3. Jak byste si počínali jako básníci vy? Zkuste doplnit slova do veršů a rýmů *Svatebních košil* (jedná se o popis dívky cesty a milého – umrlce). Porovnejte svoje původní řešení s Erbenovým textem. V čem se liší?

A byla cesta nížinou,
přes vody, luka, _____;
a po bažině, po sluji
modrá světélka _____:
dvě řady, _____,
jako když s tělem k hrobu jdou;
a žabí havěť _____
pohřební píseň skřehoce.

4. Srovnajte následující ilustrace *Svatebních košil*. Ke kterým částem balady se vztahují? Čím se liší? Která z nich je vašemu zážitku ze *Svatebních košil* nejbližší a proč?

Jan Zrzavý

Jan Konůpek

Josef Jíra